

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **Bc. I. S.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 4. 2015, č. j. 18 A 19/2014 - 27,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 4. 2015, č. j. 18 A 19/2014 - 27, **se zrušuje**, a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalovaný Krajský úřad Moravskoslezského kraje domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 4. 2015, č. j. 18 A 19/2014 - 27, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě (dále také „krajský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 29. 4. 2015, č. j. 18 A 19/2014 - 27, zrušil k žalobě Bc. I. S. rozhodnutí žalovaného Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, (dále též „žalovaný“), ze dne 17. 3. 2014, č. j. MSK 25303/2014, a rozhodnutí Komise pro projednávání přestupků města Dolní Benešov ze dne 9. 1. 2014, č. j. R 18/2013, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud při svém rozhodování vyšel z toho, že rozhodnutím Komise pro projednávání přestupků města Dolní Benešov ze dne 9. 1. 2014, č. j. R 18/2013, byla žalobkyně Bc. I. S. uznána vinnou přestupkem proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném v rozhodné době, (dále jen „zákon o přestupcích“), kterého se dopustila tím, že dne 11. 6. 2013 jako pracovnice Městského úřadu v Kravařích odeslala ze služebního počítače e-mail

s informací v tomto znění: „*pan L. je chce ubytovat, pěkný den, jen vám oznamuji, že tento měsíc se do staré školy vedle Květeny od Raidy stěhují Romové z Ostravy-Právozu. Zatím jich bude 30 (tedy počítejte s dvojnásobkem). Zpráva je přímo od majitele nemovitosti, který již jedná se starostou Slezské Ostravy.*“ Komise pro projednávání přestupků po vyhodnocení všech shromážděných podkladů jednotlivě a ve vzájemné souvislosti dospěla k závěru, že teprve tento email spustil nenávistnou kampaň proti navrhovateli J. L. Z uvedených důvodů se proto žalobkyně dopustila i přestupku proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, které byla za toto jednání uložena pokuta ve výši 500 Kč a povinnost zaplatit náklady řízení spojené s projednáním přestupku ve výši 1.000 Kč.

Krajský úřad Moravskoslezského kraje svým rozhodnutím ze dne 17. 3. 2014, č. j. MSK 25303/2014, k odvolání žalobkyně Bc. I. S. proti rozhodnutí Komise pro projednávání přestupků města Dolní Benešov ze dne 9. 1. 2014, č. j. R 18/2013, změnil prvostupňové rozhodnutí ve výrokové části tak, že text „při svém ústním jednání dne 9. 1. 2014 rozhodla, že obviněná I. S. ...“ nahradil textem „při svém ústním jednání dne 9. 1. 2014, za účastenství v řízení J. L., nar. X a A. L., nar. X, oba bytem K., oba v řízení zastoupeni Mgr. Tomášem Pallou, advokátem se sídlem Opava, Veleslavínova 8, rozhodla, že obviněná I. S. ...“, a ostatní výrokové části prvostupňového rozhodnutí potvrdil.

Žalovaný správní orgán jako odvolací orgán ve svém rozhodnutí především uvedl, že při posuzování závažnosti skutku vyšel z dikce ust. § 2 zákona o přestupcích, který vymezuje pojem přestupku a jeho materiální a formální znaky s tím, že všechny tyto znaky musí být naplněny současně. Konstatoval, že přestupku proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích se dopustí ten, kdo jiného urazí na cti nebo vydá v posměch a že tento přestupek lze spáchat nejen slovním nebo písemným výrokem (projevem), ale i jiným skutkem (např. posunkem, vyobrazením). Zákonnou podmínkou však je, že výrok nebo jiný skutek je urážlivý nebo zesměšňující a pachatel věděl, že jím bylo jinému ublíženo na cti. Zavinění pachatele také musí zahrnovat alespoň z nedbalosti jak učiněný výrok, tak i jeho důsledek. Není přípustné jednání spočívající v rozšiřování informací o „stěhování“ Romů jako o hrozícím nebezpečí a využívat k této činnosti prostředků zaměstnavatele, navíc v pozici vedoucího úředníka na úseku sociálních záležitostí. Jednání žalobkyně je o to škodlivější, že se ho dopustila jako osoba ve speciálním postavení, což je okolnost přitěžující při ukládání sankce. Jiná situace by byla u běžného občana, novináře, osoby politicky činné nebo sociálního úředníka. Žalobkyně si z hlediska společenské škodlivosti musela být také vědoma důsledků jejího jednání, které je jí kladeno za vinu. V tomto směru nelze pominout reakci občanů na takový typ zpráv a změnu v nahlížení občanů na osoby navrhovatelů, resp. na navrhovatele J. L. Je tomu tak proto, že nebyla odeslána zpráva se soukromým přesahem (např. urážka mezi sousedy nebo příbuznými), která nemůže mít širší dopad, ale zpráva, která objektivně může zasáhnout do života společnosti. Reakce občanů na podobný typ zpráv je známa a nejedná se o skutečnost, která by musela být složitě prokazována. Tvzení žalobkyně, že navrhovatel J. L. začal obsahově shodně sdělení sám rozšiřovat před datem spáchání přestupku, neopravňuje žalobkyni k tomu, aby takto jednala sama ze své vůle a podílela se na dalším šíření informace, která byla předmětem přestupkového řízení.

Krajský soud při svém rozhodování vzal v úvahu skutečnosti patrné ze správních spisů, z nichž vyplývá, že dne 10. 6. 2013 se dostavil na Obvodní oddělení Policie České

pokračování

republiky v Kravařích J. L., který podal do úředního záznamu návrh na projednání přestupku proti neznámému pachateli, jež o jeho osobě šíří nepravdu, která přišla na facebook jeho dcery V. a syna J. v tomto znění: „Pozor všem v Kravařích !!!! Tento měsíc se do staré školy vedle Květeny od Raidy stěhují Romové z Ostravy-Prívozu (mediální kauza v televizi). Zatím jich má být 30 (tohle je oficiální počet, pravda bude určitě minimálně dvojnásobek). Zpráva je přímo od majitele nemovitosti, který již jedná se starostou Slezské Ostravy.“ J. L. dále uvedl, že je majitelem domu na ulici P. ve Kravařích, němž jsou celkem 3 byty, které příležitostně pronajímá různým lidem, zpravidla dělníkům. V minulosti zde ubytoval i Romy, s kterými ale nebyl problém. Text uvedený na facebooku ho urazil proto, že cca před 5 lety si stěžoval na rušení úderů nových zvonů, které byly instalovány na kostele a když byly poté vypnuty, občané Kravař mu vyhrožovali smrtí, plivali po něm, poškodili mu i auto a začali se mu mstít i jinak. Dostal tedy strach, že text na facebooku může občany navádět ke stejným věcem a že se o něm píše ve veřejných sítích.

J. L. a A. L. v písemném vyjádření k odvolání žalobkyně uvedli, že předmětná elektronická zpráva jim ublížila na cti a vydala je v posměch tím, že obsah této zprávy se nezakládal na pravdě a v souvislosti s jejím rozšířením byli vystaveni nepříjemným reakcím, výčitkám a nevraživosti ze strany spoluobčanů a tím i utrpěla v obci jejich čest a vážnost.

Krajský soud ve věci samé nejprve dovodil, že pojmovým znakem přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích je sdělení údaje urážlivého nebo zesměšňujícího ve vztahu ke konkrétní fyzické osobě, který je způsobilý ohrozit její vážnost, čest a dobrou pověst u spoluobčanů.

V projednávané věci ale podle krajského soudu nebyly naplněny materiální a formální znaky citovaného přestupku.

Tvrdili-li navrhovatelé přestupku J. L. a A. L. v průběhu správního řízení, že se cítí uraženi na cti jednáním žalobkyně, která o J. L. šíří informaci ohledně jeho odhodlání ubytovat ve své nemovitosti Romy, má krajský soud za to, že občan, který je tolerantní vůči jinému etniku, se touto informací (bez ohledu na to, zda je pravdivá či nikoliv), nemůže cítit uražen na cti (nikdy ji také nemůže vnímat ani tak, že může snížit jeho vážnost a úctu u spoluobčanů, neboť v důsledku jeho tolerance v uvedeném smyslu není způsobilá ohrozit ho na cti a vážnosti u spoluobčanů).

Krajský soud proto z důvodu chybného posouzení hmotněprávní otázky oběma správními orgány, které dospěly k závěru, že jednání žalobkyně je přestupkem podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, zrušil správní rozhodnutí I. a II. stupně, a věc vrátil žalovanému správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalovaný správní orgán jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, kterou opřel o důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti především namítá nesouhlas se závěrem krajského soudu, který vyslovil v napadeném rozsudku, spočívající v tom, že občan, jež je tolerantní

vůči jinému etniku, se nemůže cítit být uražen na cti informací rozšiřovanou žalobkyní, a nikdy ji nemůže vnímat tak, že je způsobilá ohrozit jeho čest, urazit jej a vydat v posměch, resp. snížit jeho vážnost a úctu u spoluobčanů. Je tomu tak proto, že není na místě rozlišovat, zda jsou navrhovatelé tolerantní k jinému etniku či nikoliv. Odeslaná zpráva žalobkyně byla objektivně způsobilá vyvolat vůči navrhovatelům negativní reakce okolí a snížit tak jejich čest bez ohledu na tuto skutečnost. Zda budou navrhovatelé rozšířením zprávy žalobkyně vydáni v posměch či nikoliv, nezáleží na jejich osobních hodnotách nebo preferencích, ale na reakci okolí. Krajský soud tak nepřímou v napadeném rozsudku dovodil, že pokud některý jedinec dosahuje určitých morálních kvalit převyšujících běžný průměr, nemůže být žádným jednáním uražen na cti, neboť je svým morálním založením povýšen nad nemorální chování jiných.

Na druhou stranu krajský soud v napadeném rozsudku uvedl pojmové znaky přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích a dovodil, že informace, kterou rozšířila žalobkyně, byla bezesporu objektivně, bez dalšího složitého dokazování, způsobilá ohrozit vážnost, čest a dobrou pověst navrhovatelů u spoluobčanů, bez ohledu na jejich tolerantnost vůči jinému etniku. Krajský soud ale opomněl, že tato vážnost, čest či dobrá pověst bude snížena a ohrožena v očích spoluobčanů intolerantních vůči jinému etniku. Není však povinností navrhovatelů přesvědčovat intolerantní občany o své tolerantnosti k jiným.

Stěžovatel v kasační stížnosti též vytýká krajskému soudu, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, protože se tento správní soud nevypořádal s jedinou žalobní námitkou a omezil se pouze na konstatování, že se v dané věci nejednalo o přestupek, aniž by však svůj názor náležitě odůvodnil.

Stěžovatel vzhledem k vadnému právnímu posouzení věci krajským soudem navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Současně navrhuje i to, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek podle ust. § 107 odst. 1 s. ř. s. V projednávaném případě krajský soud zavázal oba správní orgány, že musí rozhodnout zcela opačně, než původně rozhodly, v důsledku čehož dojde k zastavení řízení podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích. Proti takovému novému rozhodnutí správního orgánu I. stupně se může odvolat navrhovatel do výroků o vině a nákladech řízení a žalobkyně do všech výroků rozhodnutí o přestupku. Může tak vzniknout nežádoucí stav, kdy v případě, že Nejvyšší správní soud dospěje k opačnému závěru než krajský soud, bude tento vázán jiným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Krajský soud následně rozhodne o zákonnosti správního rozhodnutí žalovaného a správního orgánu I. stupně a žalobu zamítne. Zároveň tak původní, tj. zrušené rozhodnutí žalovaného a správního orgánu I. stupně „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současně zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího rozhodnutí žalovaného a správního orgánu I. stupně. Vedle sebe tak mohou stát dvě zcela odlišná rozhodnutí v téže věci, což je v podmínkách materiálního právního státu nepřipustné.

pokračování

Žalobkyně Bc. I. S. uvedla v písemném vyjádření ke kasační stížnosti, že věcně souhlasí s rozhodnutím krajského soudu, který zrušil obě správní rozhodnutí, a věc vrátil k dalšímu řízení. Jednání, které jí bylo kladeno za vinu, nenaplněvalo zákonné znaky skutkové podstaty přestupku proti občanskému soužití. Své námitky již vyjádřila ve své žalobě proti správním rozhodnutím, a proto se ztotožňuje i s rozsudkem krajského soudu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že tento rozsudek je třeba zrušit, a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vychází z toho, že i v řízení o kasační stížnosti se kasační soud řídí dispoziční zásadou. Je provedením této dispoziční zásady, jestliže ust. § 106 odst. 1 s. ř. s. ukládá stěžovateli povinnost označit rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvést, z jakých důvodů (skutkových a právních) toto soudní rozhodnutí napadá a považuje výroky tohoto rozhodnutí za nezákonné. Rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvedení skutkových a právních důvodů znamená povinnost stěžovatele tvrdit, že soudní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonu nebo jinému předpisu, který má charakter předpisu právního a toto tvrzení musí také odůvodnit. Činnost Nejvyššího správního soudu je ohraničena rámcem takto vymezeným (rozsah napadení soudního rozhodnutí a skutkové a právní důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí) a tento soud se musí omezit na zkoumání napadeného rozhodnutí jen v tomto směru, nejde-li ovšem o vadu, k níž musí hledět z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Nedostatek stěžovatelova tvrzení, že vydáním napadeného soudního rozhodnutí byl porušen zákon nebo jiný právní předpis, představuje vadu kasační stížnosti, která brání jejímu věcnému vyřízení. I při nejmírnějších požadavcích proto musí být z kasační stížnosti poznatelné, v kterých částech a po jakých stránkách má Nejvyšší správní soud napadené soudní rozhodnutí zkoumat, přičemž není povinen ani oprávněn sám vyhledávat možné nezákonnosti soudního rozhodnutí.

Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podává z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tedy pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a pro nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů a nesrozumitelnost, případně pro jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Jde-li o vytýkanou nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku krajského soudu (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), Nejvyšší správní soud konstatuje, že jde o vadu rozhodnutí správního soudu, k níž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. K posouzení této vady musí Nejvyšší správní soud přistoupit přednostně před právním posouzením věci samé. Je tomu tak proto, že by bylo přinejmenším předčasné, aby se nejdříve zabýval právním posouzením věci samé, byl-li by současně napadený rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný.

Nejvyšší správní soud není přitom limitován dispoziční zásadou (srov. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.)

Nejvyšší správní soud při posuzování nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, uveřejněný pod č. 34 ve svazku č. 3 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, uveřejněný pod č. 85 ve svazku č. 8 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), podle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces, jakož i pojem právního státu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, *je i povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit* (ve správním soudnictví podle ust. § 54 odst. 2 s. ř. s.). Z odůvodnění rozhodnutí proto musí především vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé.

Nejvyšší správní soud nepominul ani nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06 (dostupný na www.nalus.usoud.cz), v němž Ústavní soud vyslovil, že *„odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena“*. Ostatně Ústavní soud i v nálezu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08 (dostupný na www.nalus.usoud.cz), rovněž konstatoval, že: *„Soudy jsou povinny svá rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě). Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny“*.

Otázkou přezkoumatelnosti rozhodnutí správních soudů se Nejvyšší správní soud zabýval ve své judikatuře již dříve. Bylo tomu tak např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, který byl uveřejněn pod č. 244/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, v němž vyložil, že: *„Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné“*. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 133/2004, vyslovil Nejvyšší správní soud názor, že: *„Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny“*. Nejvyšší správní soud též judikoval v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, dostupném na www.nssoud.cz, že pokud *„z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za opodstatněnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsany skutkový stav pod zvolené právní normy, pak je*

pokračování

třeba pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a tím i nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“. Nejvyšší správní soud vyslovil také v rozsudku ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, který byl uveřejněn pod č. 787/2006 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, že „*opomene-li krajský (městský) soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat jednu ze žalobních námitek, je jeho rozhodnutí, jímž žalobu zamítl, nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]*“.

Výše uvedené judikatuře Nejvyššího správního soudu je tedy společné to, že „*není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci z hlediska účastníka řízení klíčovou, na níž je postaven základ jeho žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá*“.

Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný a jak uvažil o pro věc zásadních skutečnostech (uplatněných žalobních bodech), resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Uvedené pak musí nalézt svůj odraz v odůvodnění soudního rozhodnutí. Jen prostřednictvím odůvodnění tohoto rozhodnutí lze totiž dovodit, z jakého skutkového stavu správní soud vyšel a jak o něm uvažil.

Těmto požadavkům kladeným na soudní rozhodnutí rozsudek krajského soudu nevyhovuje.

Stěžovatel především namítl, že napadený rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný, neboť se nevypořádal s jedinou podanou žalobní námitkou a omezil se víceméně na konstatování, že se v dané věci nejednalo o přestupek.

Tento stížnostní bod, který prolíná celou kasační stížností, je opodstatněný.

Nejvyšší správní soud musí souhlasit s tím, že se krajský soud skutečně v rozporu s výše uvedenou judikaturou nevypořádal odůvodněným způsobem s žádnou ze žalobních námitek, když vůbec neuvedl, v čem konkrétně jejich nesprávnost spočívá.

Žalobkyně ve své žalobě především namítla, že oba správní orgány nedostatečně zjistily skutečný stav věci a kladou ji za vinu něco, co sama nezpůsobila. V souvislosti s tím poukázala na to, že Komise pro projednávání přestupků vycházela při svém rozhodování ze znění e-mailu, který nikdy neodeslala, že e-mail odeslala v jiný den, než se skutečně stalo (dne 10. 6. 2013 a nikoliv dne 11. 6. 2013), a den odeslání prokazuje, že J. L. o svém záměru ubytovávat Romy informoval své sousedy ještě dříve, než sama odeslala předmětný e-mail, samotné odeslání e-mailu ještě nenaplnuje skutkovou podstatu přestupku, informaci také nešířila na sociálních sítích, jak tvrdí J. L., neboť o realizaci jeho záměru se dozvěděla až od bývalé nadřízené Bc. I. U., která sama uvedla, že nikdo z města nemá zájem na realizaci

záměru. Navíc na žádné sociální síti není ani registrována. Již v této chvíli byla proto tato informace, kterou zaslala jen dvěma svým příbuzným, veřejným tajemstvím. Ostatně k prokázání této skutečnosti navrhla provést důkaz výsledky svědků R. G. a M. F., kterým tuto informaci sdělil sám J. L. ještě ve dnech předcházejících odeslání jejího e-mailu, jejichž písemná vyjádření předložila správním orgánům, ale bezvýsledně. Výrok rozhodnutí žalovaného neobsahuje ani žádné vymezení příčinné souvislosti mezi odesláním e-mailu a ublížením na cti J. L., protože o nenávistné kampani, která nebyla nijak zkoumána ani prokázána, hovořil pouze J. L. Správní orgány také nezkoumaly materiální znak předmětného přestupku, ačkoliv se ho nemohla dopustit jako vedoucí pracovník, jak chybně tvrdí, neboť ode dne 1. 1. 2013 již nebyla ve vedoucí funkci, ale řadovou sociální pracovnící.

Z odůvodnění správního rozhodnutí není také patrné, zda se správní orgán zabýval okolnostmi rozeslání zprávy, relevantností či pravdivostí informace, tím, zda byl vůbec J. L. skutečně uražen na cti, když došlo k dokonání přestupku nebo ho popudila až reakce okolí, tj. zda byl spíše vydán posměchu či jen čelil tlaku okolí. Správní orgány nepostavily ani najisto jaké důkazy či úvahy je vedly k závěru, že teprve předmětný e-mail spustil popisovanou nenávistnou kampaň, v čem spočívala, jakým způsobem se projevovala a v jaké intenzitě byl J. L. uražen. Není jí také známo, z čeho správní orgány dovodily, že informaci zasílala s vědomím či úmyslem ublížit J. L. Ze samotného textu e-mailu, který byl určen pouze jejím příbuzným, ještě nelze učinit závěr, že by byl urážlivý či s úmyslem někomu způsobit újmu. Není proto ani jasné, z čeho správní orgány usuzují na to, že byla srozuměna s tím, že rozšíření e-mailové zprávy J. L. urazí, vydá v posměch a ublíží mu tak na cti. Tato zpráva neměla ani charakter oficiální zprávy, jak konstatují správní orgány. Identifikační údaje, týkající se jejího pracovního poměru, ještě nezakládají tuto domněnku. Oba správní orgány také zatížily své rozhodnutí nepřezkoumatelností. Tak např. v rozhodnutích nejsou vůbec uvedena čestná prohlášení svědků, které předložila, není ani vysvětleno, proč z nich správní orgány nevycházely a ani není z nich patrné, proč jimi nebyl proveden důkaz. Správní orgány se též nevyjádřily ke každému podkladu rozhodnutí jednotlivě, ale jen k některým, a to souhrnně a nedostatečně, a nevypořádaly se s jí navrženými důkazy. V rozhodnutí žalovaného je též uvedeno, že jako podklad pro posouzení skutku sloužily důkazní materiály ze spisu Policie České republiky v Kravařích, které ale takto nelze použít jako důkazní prostředek ve správním řízení. Z tohoto důvodu je správní řízení zatíženo i neodstranitelnou vadou řízení.

Vzhledem k tomu, že se krajský soud v podstatě žádnou z výše uvedených žalobních námitek vůbec nezabýval (krajský soud neuvedl, v čem konkrétně jejich nesprávnost spočívá), je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Je skutečností, že krajský soud také dospěl k závěru, že se v dané věci nejednalo o přestupek podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, aniž by svůj právní názor náležitě odůvodnil.

Konstatování krajského soudu, že v projednávané věci nebyly naplněny materiální a formální znaky citovaného přestupku z toho důvodu, že „*tvrdili-li navrhovatelé na projednání přestupku J. L. a A. L., že se cítí uraženi na cti jednáním žalobkyně, spočívajícím dle*

pokračování

jejich tvrzení v tom, že o J. L. šíří informaci, že ve své nemovitosti hodlá ubytovat Romy, má krajský soud za to, že občan, který je tolerantní vůči jinému etniku, se touto informací – a vůbec nezáleží na tom, zda je či není pravdivá, nemůže cítit uražen na cti a nikdy ji nemůže vnímat tak, že může snížit jeho vážnost a úctu u spoluobčanů a nemůže být způsobilá obrozit jeho čest, urazit jej nebo vydat v posměch“, postihuje jen jednu stránku věci a nevystihuje celou podstatu problému.

Skutková podstata přestupku obsahuje souhrn konkrétních znaků, které určují, o jaký přestupek jde. Od skutkové podstaty je třeba odlišovat konkrétní skutkový děj (skutek), který má znaky skutkové podstaty přestupku. Jednotlivé skutkové podstaty přestupků jsou pak charakterizovány čtyřmi skupinami znaků: Objektem, objektivní stránkou, pachatelem, subjektivní stránkou. Tyto znaky existují u každé skutkové podstaty přestupku, i když nejsou výslovně vyjádřeny v dispozici normy.

Každou skutkovou podstatu přestupku charakterizují společenské vztahy, proti nimž směřuje přestupek, který má znaky této skutkové podstaty. Tyto zájmy jsou objektem přestupku.

Týž objekt je možno napadnout různým způsobem jednání, jakož i objektivní stránku přestupku vůbec. Náleží sem následek, jednání, příčinný vztah mezi jednáním a následkem, místo a čas jednání, předmět útoku.

Další znaky skutkové podstaty přestupku charakterizují pachatele (subjekt) přestupku; kde ze zákona nevyplývá něco jiného, může jím být kdokoli, kdo je přestupkově odpovědný.

Znaky skutkové podstaty přestupku konečně charakterizují subjektivní stránku přestupku hlavně zavinění (nedbalostní a úmyslné).

Z hlediska shora uvedeného výkladu si proto měl krajský soud nejprve ujasnit otázku skutečného znění e-mailu, který měla žalobkyně odeslat (žalobkyně tvrdí, že skutečné znění e-mailu je následující: *„Pěkný den, jen Vám oznamuji, že tento měsíc se do staré školy vedle Květeny od Raidy stěhují Rómové z Ostravy-Přívozu (mediální kauza v televizi). Zatím jich bude 30 (tedy počítejte s dvojnásobkem). Zpráva je přímo od majitele nemovitosti, který již jedná se starostou Slezské Ostravy“*).

Vzhledem k tomu, že správní orgány řešily záležitost tohoto odeslaného e-mailu pro podezření ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích (kterého se podle tohoto ustanovení dopustí ten, kdo jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch), měl si krajský soud nejprve položit otázku z hlediska objektivní stránky toho přestupku, a to, zda je e-mail ve výše uvedeném znění vůbec objektivně způsobilý urazit nebo vydat v posměch konkrétní osobu (J. L., případně i A. L.) a tím jí ublížit na cti a v čem tato urážka nebo posměch spočívají (sama žalobkyně v žalobě poukazuje na to, že na skutečnosti, že někdo ubytuje Romy není nic urážlivého, posměšného a potupného zvláště za situace, kdy nikoho nejmenovala a neoznačila ani hanlivým přídomkem). Výsledek by pochopitelně musel krajský soud náležitým způsobem odůvodnit. Toto však neučinil.

Pokud by dospěl krajský soud k závěru, že e-mail ve výše uvedeném znění je objektivně způsobilý jiného urazit nebo vydat v posměch a tím mu ublížit na cti, musel by potom odůvodnit, v čem urážka a posměch spočívají a především by se potom musel vypořádat se všemi žalobními námitkami, v nichž žalobkyně podrobně uplatňuje a rozvádí svou obranu a nesouhlas s pojetím citovaného přestupku, který zaujaly správní orgány.

Třeba ovšem poukázat i na to, že negativní reakce občanů města Kravaře na uvedenou informaci o „stěhování Romů jako o hrozícím nebezpečí“, které měly být projeveny vůči J. L. a A. L., jsou projevem etnické nesnášenlivosti těchto občanů a xenofobních nálad ve společnosti, což ale se zřetelem k obsahu e-mailu a jeho adresátům zřejmě nelze přičítat žalobkyni při posuzování subjektivní odpovědnosti za citovaný přestupek.

Stěžovatel namítá ve své kasační stížnosti, že krajský soud v napadeném rozsudku uvedl pojmové znaky přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích a dovodil, že informace, kterou rozšířila žalobkyně, byla bezesporu objektivně, bez dalšího složitého dokazování, způsobila ohrozit vážnost, čest a dobrou pověst navrhovatelů u spoluobčanů, bez ohledu na jejich tolerantnost vůči jinému etniku. Ohrožení vážnosti, cti a dobré pověsti navrhovatelů obsahem rozšířené informace není ale opět konkretizováno, ani uvedeno, v čem vlastně u navrhovatelů spočívá.

Z výše uvedeného zatím vyplývá, že minimálně z popsanych důvodů, které jsou pro posouzení věci podstatné, je napadený rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný především pro nedostatek důvodů.

Nejvyšší správní soud proto zrušil podle ust. § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 4. 2015, č. j. 18 A 19/2014 – 27, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

V tomto řízení bude na krajském soudu, aby při svém rozhodování vycházel z obsahu tohoto rozsudku Nejvyššího správního soudu a své závěry pak odůvodnil přezkoumatelným způsobem.

Nejvyšší správní soud vážil i nezbytnost rozhodnutí o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ust. § 107 s. ř. s. Při této úvaze dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhoduje neprodleně. Po rozhodnutí o tomto mimořádném opravném prostředku je rozhodnutí o odkladném účinku již nadbytečné. Obecně může totiž přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 - 44, dostupný na www.nssoud.cz). K rozhodnutí o mimořádném opravném prostředku však Nejvyšší správní soud přistoupil bezprostředně.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu (Městského soudu v Praze) a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud (Městský soud v Praze) vázán

pokračování

právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. července 2015

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu